

5.

ακούμε – διαβάζουμε ποίηση

- Διαβάζουμε επιλεγμένα ποιήματα
[ενδεικτικά: ποίημα ανώνυμου παιδιού από την Αφρική,
Μόνωση του Βρεττάκου, Στην κοιλάδα με τους ροδώνες
του Νίκου Εγγονόπουλου, Μιλώ του Άρη Ταστάνη,
Πατρίδα της Ουαρσάν Σάιο]

ακούμε – διαβάζουμε ποίηση

14^ο Δημοτικό Σχολείο Καλλιθέας

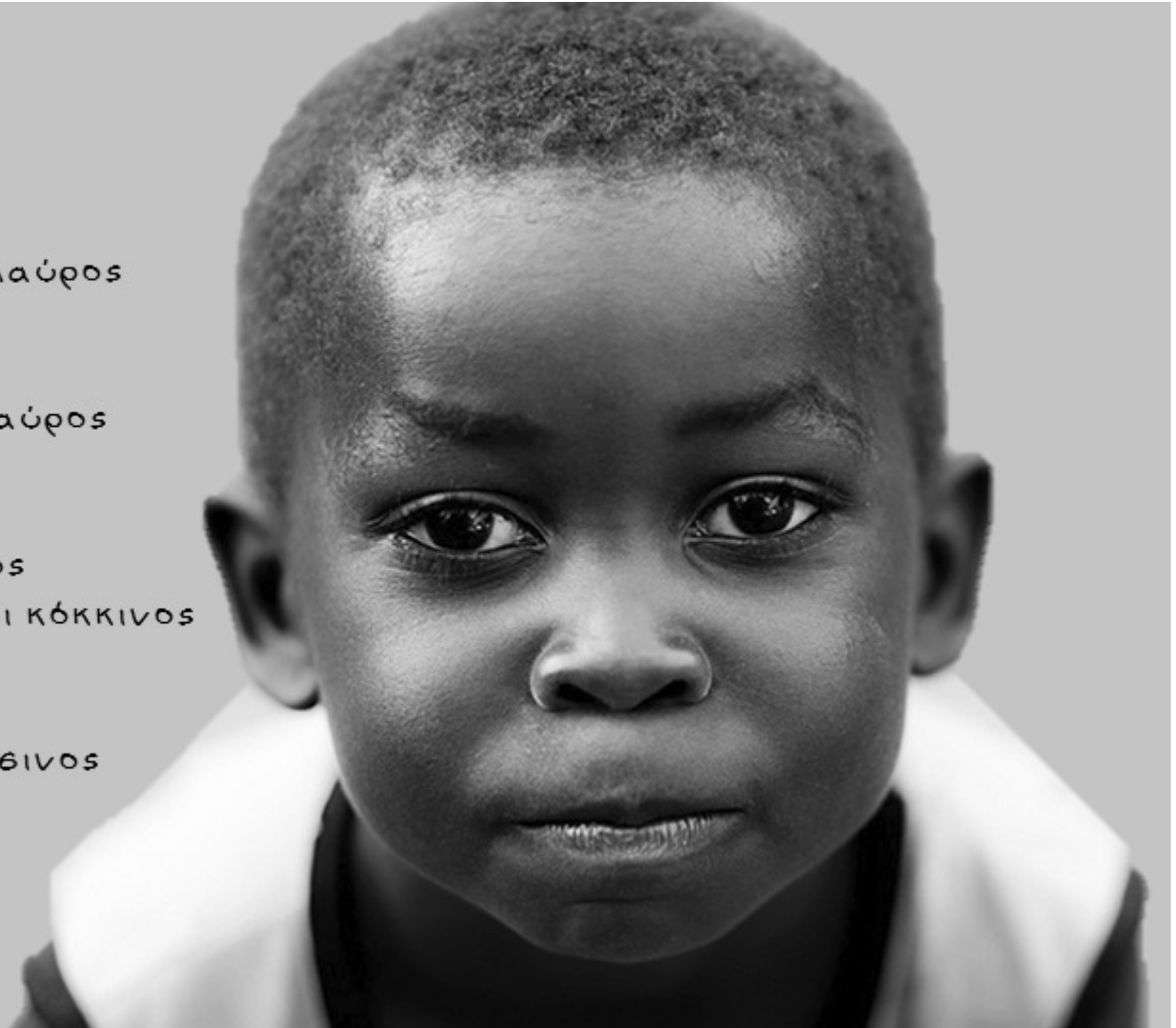
Λέσχη Ανάγνωσης: Απογευματινός Κύκλος Ποίησης

31/3/2016

ακούμε – διαβάζουμε ποίηση

Όταν γεννιέμαι, είμαι μαύρος
Όταν μεγαλώσω, είμαι μαύρος
Όταν κάθομαι στον ήλιο, είμαι μαύρος
Όταν φοβάμαι, είμαι μαύρος
Όταν αρρωσταίνω, είμαι μαύρος
Κι όταν πεθαίνω, ακόμα είμαι μαύρος
Κι εσύ λευκέ άνθρωπε
Όταν γεννιέσαι, είσαι ροζ
Όταν μεγαλώνεις, γίνεσαι λευκός
Όταν κάθεται στον ήλιο, γίνεσαι κόκκινος
Όταν κρυώνεις, γίνεσαι μπλε
Όταν φοβάσαι, γίνεσαι κίτρινος
Όταν αρρωσταίνεις, γίνεσαι πράσινος
Κι όταν πεθαίνεις, γίνεσαι γκρι
Και αποκαλείς εμένα έγχρωμο;

Γραμμένο από ένα παιδί από την Αφρική, 2006

ακούμε – διαβάζουμε ποίηση

Από το ποίημα Οι Εβραίοι, συμφορά για το λαό

Αν, όπως διαλαλούν οι αρχηγοί μας στα μεγάφωνα τους,
οι Εβραίοι ευθύνονται για όλες τις κακοτυχίες μας,
και δεδομένου ότι οι αρχηγοί μας είναι πάνσοφοι
καθώς μας λένε και μας ξαναλένε οι ίδιοι,
τότε είναι ολοφάνερο πως οι συμφορές μας που όλο και
πληθαίνουν,
οφείλονται στο πλήθος των Εβραίων που όλο και
λιγοστεύουν.

Οι Εβραίοι μονάχα φταίνε που μας δέρνει η πείνα,
ενώ οι μεγαλοκτηματίες μας ψοφάνε από τη δουλειά
σπέρνοντας και θερίζοντας
κι ενώ οι καρχαρίες του Ρουρ δεν τρώνε παρά τα
ψίχουλα
που πέφτουν απ' του εργάτη το τραπέζι....

Μπέρτολτ Μπρεχτ

ενδεικτικά αποσπάσματα

Όμως τη σκέψη του πρόσφυγα τη σκέψη του αιχμάλωτου
τη σκέψη
του ανθρώπου σαν κατάντησε κι αυτός πραμάτεια
δοκίμασε να την αλλάξεις, δεν μπορείς...

Γ. Σεφέρης

Πατρίδα

Warsan Shire – Ουαρσάν Σάιρ

(Γεννήθηκε στην Κένυα και μεγάλωσε στην
Αγγλία)

Κανένας δεν αφήνει την πατρίδα του,
εκτός αν πατρίδα είναι το στόμα ενός καρχαρία
τρέχεις προς τα σύνορα μόνο όταν βλέπεις
ολόκληρη την πόλη να τρέχει κι εκείνη
οι γείτονές σου τρέχουν πιο γρήγορα από σένα
με την ανάσα ματωμένη στο λαιμό τους...

Πρόσφυγες

Μπέρτολτ Μπρεχτ

(μτφρ. Μάριος Πλωρίτης)

Λαθεμένο μού φαινόταν πάντα τ' όνομα που μας
δίναν:

«Μετανάστες».

Θα πει, κείνοι που αφήσαν την πατρίδα τους. Εμείς,
ωστόσο,

δε φύγαμε γιατί το θέλαμε,
λεύτερα να διαλέξουμε μιαν άλλη γη. Ούτε
και σε μιαν άλλη χώρα μπήκαμε
να μείνουμε για πάντα εκεί, αν γινόταν.

Εμείς φύγαμε στα κρυφά. Μας κυνηγήσαν, μας
προγράψανε.

Κι η χώρα που μας δέχτηκε, σπίτι δε θα 'ναι, μα εξορία.

ακούμε –
διαβάζουμε
ποίηση

- Έχουμε καλεσμένη ένα παλαιότερο μέλος της Λέσχης μας, που διαβάζει ποιήματά της στην ομάδα. Τα παιδιά ρωτούν για την έμπνευση και τη δημιουργία ενός ποιήματος, η δημιουργός απαντά: *«εμπνέομαι από την εποχή μου, από ό,τι βλέπω και ζω γύρω μου...»* Η συζήτηση κυλάει γύρω από τον ποιητή και τις πηγές έμπνευσής του.

Β' στάδιο

δημιουργική γραφή
εργαστήριο ποίησης

Δημιουργική γραφή - εργαστήριο ποίησης

- με την ομάδα μου φτιάχνουμε τη βαλίτσα της ποίησης

[διαβάζουμε ποιήματα και ξεχωρίζουμε στίχους που μας συγκίνησαν, τους γράφουμε σε ένα χαρτί και τους κολλάμε πάνω στη βαλίτσα]

ή

- με βάση ένα άλλο γνωστό ποίημα ή με στίχους στροφές, φράσεις, από άλλες δημιουργίες δημιουργούμε ένα δικό μας ποίημα

ή

- παίζουμε το υπερρεαλιστικό παιχνίδι «εάν... τότε...»

π.χ. Εάν πνεύσουν ούριοι άνεμοι στη συνείδησή μας, τότε η πόρτα της καρδιάς μας θα ανοίξει σε κάθε κατατρεγμένο.

ή

ζωγραφίζουμε καλλιγράμματα σε δοσμένα ποιήματα (αυτά που διαβάσαμε τα μοιραζόμαστε, αλλά μπορεί να γίνει και με το δικό μας)

Δημιουργική γραφή - εργαστήριο ποίησης

• **γράφουμε το δικό μας δελτίο καιρού** χωρίς την επανάληψη των ίδιων φράσεων, για παράδειγμα «Σφοδροί θα μαίνονται οι άνεμοι στα παράλια της μνήμης και φοβερός τυφώνας θα ξεθεμελιώσει εκ βάθρων την καρδιά μου. Πιθανές κατολισθήσεις αισθημάτων, ενδεχόμενο χαλάζι θα προξενήσει καταστροφές. Άγνωστο πόσο θα κρατήσει το κύμα κακοκαιρίας. Λογαριασμό δε μας δίνουν οι άνεμοι».

[πηγή: Καλογήρου, 2016]

ή

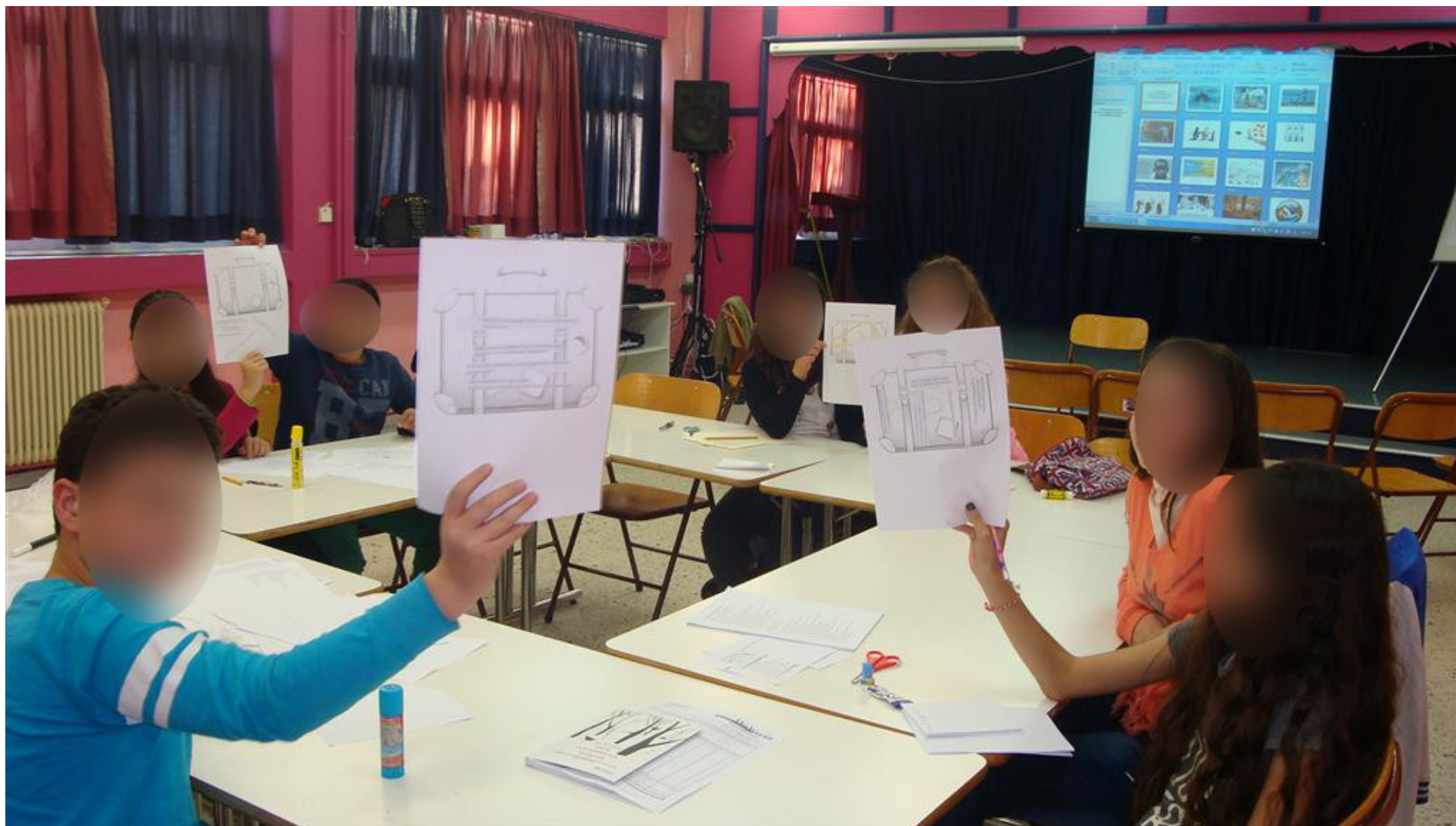
• **κάτω από εικόνες γράφω λεζάντες** που γίνονται οι στίχοι ενός ποιήματος (μπορούμε να δουλέψουμε και μόνο με μια φωτογραφία, αυτή να γίνει ποίημα ή πεζό κείμενο. Όταν εμείς θα μπούμε μέσα σε αυτήν, θα γίνουμε ένας από τους πρωταγωνιστές της και θα αρχίσουμε να αφηγούμαστε...)

Δημιουργική γραφή – οι βαλίτσες της ποίησης

Δημιουργική γραφή – οι βαλίτσες της ποίησης

Δημιουργική γραφή – ξεχωρίζουμε στίχους

Λίγες οι νύχτες με φεγγάρι που μ' αρέσουν.
Γ. Σεφέρης

Θα 'θελα, Κύριε, να μου πεις
αν είμ' εγώ παιδί σου.
Ν. Βρεττάκος

Πώς μπορείτε λοιπόν να κοιμάστε;
Γ. Ρίτσος

Αχ θάλασσα σταμάτα τα κύματα.
Υπάρχουν παιδιά στις βάρκες που είναι οι μηνήμες
μας.
Είναι οι ζωές μας σε αυτές τις βάρκες.
Το Παράπονο του ραψαδού Σύριου πρόσφυγα, 17
Μάρτη 2016

Ακούστε πώς σφυρίζει τούτος ο άνεμος
μέσα στις ματωμένες γειτονιές του κόσμου.
Γ. Ρίτσος

κι ανακαλύπτουνε διαφορές
γιομάτοι μίσος διαφορές
σε χρώμα δέρματος /φυλή /
θρησκεία

Ν. Εγγονόπουλος

Και το αίμα; Ποιος δεν είδε το αίμα;
Ή μήπως είναι πολύ ρηχό και πρέπει να το προσπεράσουμε;
Ή μήπως πρέπει να τ' αφήσουμε να πήξει στις γούβες του
δρόμου
και να μιλήσουμε για τα λουλούδια και για τον έρωτα;
Θ. Πιερίδης

Είχαμε κάποτε μια πατρίδα και μας φαίνονταν όλα καλά,
ψάξε μέσα στον Άτλαντα και θα την βρεις κει δα
τώρα να πάμε εκεί δεν μπορούμε, αγάπη μου, να πάμε εκεί
δεν μπορούμε

Ουίσταν Χιου Ώντεν

Η καρδιά μου είναι τώρα ένα φαρδύ χωματένιο
τσουκάλι
που μπήκε πολλές φορές στη φωτιά
που μαγέρεψε χιλιάδες φορές για τους φτωχούς
για τους ξωμάχους, για τους περατάρηδες
για τους εργάτες και για τις πικρές μανάδες τους
για τον πεινασμένον ήλιο, για τον κόσμο — ναι,
— ένα φτωχό, καπνισμένο, μαυρισμένο τσουκάλι

Γ. Ρίτσος

τ' είναι θεός; τι μη θεός; και τι τ' ανάμεσό τους

Γ. Σεφέρης

Παιδιά με πίσσα στις φλέβες των ονείρων τους,
που τα κορμάκια τους τα πούλησαν πριν γεννηθούν
στις πολιορκημένες νοτιοανατολικές πολιτείες...
Παιδιά που τα πυροβολούν σαν τ' αγριοπερίστερα,
ή τα στέλνουν να καθαρίσουν ναρκοπέδια,
για να έχουν επιτυχία οι τηλεμαραθώνιοι
αλληλεγγύης
στις Μητροπόλεις της δύσης...
Α. Ταστάνης

Εδώ δεν είναι να 'μαι εγώ πάνω από σένα ή εσύ πάνω από
μένα.
Εδώ είναι να 'ναι ο καθένας μας πάνω απ' τον εαυτό του.
Γ. Ρίτσος